

İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Matematik Öğretiminde Yaşanan Sorunların Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi

Sayfa | 2262

An Investigation of the Problems Experienced in Teaching Mathematics in Primary School 1st and 2nd Grades from the Perspectives of Teachers

Muttalip ÖNVER , Doktora Öğrencisi, m_onver@hotmail.com

Prof. Dr. Kemal DURUHAN , Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, kemal.duruhan@inonu.edu.tr

Geliş tarihi - Received: 8 Temmuz 2024
Kabul tarihi - Accepted: 16 Eylül 2024
Yayın tarihi - Published: 28 Aralık 2024

Öz. Bu çalışmada, ilköğretim 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde yaşanan sorunların öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada öğretmenlerin; öğretim programından, öğretim yöntemlerinden, öğretim materyallerinden, çevresel ve kültürel etkilerden, öğrencilerden, öğrenci ailelerinden ve öğretmenlerden kaynaklı sorunları, görüşleri alınarak araştırılmıştır. Bu kapsamda çalışmada "durum çalışması" deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde "maksimum çeşitlilik örneklemesine" uygun seçim yapılmıştır. Bu seçime yönelik olarak 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Malatya ilinin farklı ilçelerinde görev yapan farklı yaş ve meslek kıdemine sahip 10 kadın ve 10 erkek olmak üzere toplam 20 sınıf öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Aynı ilçenin farklı sosyo-ekonomik düzeyindeki çevrelerden okullar seçilerek çalışmadan maksimum çeşitlilik alınması hedeflenmiştir. Yapılan görüşmelerde verilerin toplanması amacıyla, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş "yarı yapılandırılmış görüşme formu" kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen görüşlerden temalar oluşturulmuş ve elde edilen veriler, "içerik analizi" ile çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre ilköğretim 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde öğretim programından, öğretim yöntemlerinden, öğretim materyallerinden, çevresel ve kültürel etkilerden, öğrencilerden, öğrenci ailelerinden ve öğretmenlerden kaynaklı sorunlar, öğretmen görüşlerine göre verilmiştir. Çalışmanın sonunda, elde edilen bulgulardan yola çıkılarak hem araştırmacılara hem de uygulamaya yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *İlkokul, Matematik Öğretimi, Öğretmen Görüşleri, Sorunlar.*

Abstract. In this study, it is aimed to evaluate the problems experienced in teaching mathematics lessons in primary school 1st and 2nd grades in terms of teachers' views. In the study, the opinions of the teachers; The problems arising from the curriculum, teaching methods, teaching materials, environmental and cultural effects, students, students' families and teachers were investigated. In this context, the "case study" design was used in the research. In the determination of the working group, a selection was made in accordance with the "maximum diversity sampling". For this selection, interviews were held with a total of 20 classroom teachers, 10 women and 10 men, with different ages and professional seniority, working in different districts of Malatya in the 2020-2021 academic year. It was aimed to get maximum diversity from the study by choosing schools from different socio-economic levels of the same district. A "semi-structured interview form" developed by the researchers was used to collect data in the interviews. Themes were formed from the opinions obtained from the interviews and the obtained data were analyzed by "content analysis". According to the results obtained from the research, problems arising from the curriculum, teaching methods, teaching materials, environmental and cultural effects, students, students' families and teachers were given in the teaching of mathematics lessons in primary school 1st and 2nd grades. At the end of the study, based on the findings obtained, suggestions for both researchers and practice were presented.

Keywords: *Primary School, Mathematics Teaching, Teacher Opinions, Problems.*

Extended Abstract

Introduction. Starting from the first grade of primary school, children's mathematical knowledge increases. In the first grade, where literacy teaching is at the forefront, mathematics is given at the basic level and the additions to this are especially evident at the second grade level. Counting and understanding skills in the first grade are complemented by the ability to rhythmically express and pattern numbers in the second grade (MEB, 2018). The parts that are missing in the first grade can cause problems for the learner and the teacher when they come to the second grade. In this respect, teaching mathematics in the first grade is important. In order to form the basis for the third and fourth grades of primary school, first of all, mathematics teaching should be carried out at a sufficient level in the first grade of primary school. This accumulation must then continue at the sophomore level. In the third and fourth grade levels, which are the next grades of the primary school, education should be continued as a spiral continuation of the subjects seen in the first and second grades. In this context, teaching mathematics in an integrated way with life, making students associate it with daily life and realizing active learning should be at the forefront. In this way, the essence and function of mathematics will be fulfilled from the first years of primary school.

Mathematics success is a subject that is emphasized not only in our country but also all over the world. For this reason, many studies on mathematics achievement have been conducted to reveal the factors affecting mathematics achievement (Bulut, 2007; Burns & Lash, 1988; Hadfield, 1992; Papanastasiou, 2002; Soycan, 2006; Tatar & Dikici, 2008; Yang, 2004). In addition to the studies on the determination of the problems experienced by teachers who teach mathematics (Aydın, 2020; Boyraz & Güçlü, 2018; Dağdelen & Ünal, 2017; Kara & Özkan, 2016), the problems encountered in the process dimension in teaching mathematics were tried to be determined in this study. Existing problems must be eliminated in order to ensure success in mathematics. Since this study tries to determine the problems that primary school 1st and 2nd grade teachers encounter in the process of teaching mathematics, the research will contribute to the studies on mathematics achievement at the stage of determining the problems.

Method. Since it was aimed to determine the results for a certain situation in the study, the "case study" design was used. Also known as case study. In a case study, any situation is a situation that occurs in the environment it is in, and this is a study in which this situation is examined (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2016: 22). Since the current situation was analyzed and described holistically, the research was designed as a "holistic single case study".

The study group of the research consists of classroom teachers who were selected by the maximum diversity sampling method from the classroom teachers working in Malatya in the 2020-2021 academic year. In maximum diversity sampling; The sample that can reflect all the different situations is taken as the study group. The sample can be selected from schools in regions with different socio-economic characteristics. In this way, diversity is provided in situations (Büyüköztürk et al., 2016: 90,91). In this context, in the research, it was tried to provide diversity in situations by working with a total of 20 classroom teachers, 10 male and 10 female, working in schools with different socio-economic characteristics in different districts of Malatya. In order to diversify the data source, interviews were conducted with teachers working in different primary schools with different professional seniority and demographic characteristics.

In the research, a semi-structured interview form, which is one of the data collection tools used in qualitative research, was used. In the preparation of the form, the literature and expert opinions on the determination of the problems experienced in the mathematics lesson were used. In line with the questions in the form, interviews were held with the classroom teachers. Interviews were conducted one-on-one with each participant. The interviews were recorded by voice recording or note-taking technique and then converted into interview text.

While analyzing the data obtained from the interviews, qualitative data were analyzed by content analysis. Content analysis is based on bringing together similar data within the framework of certain concepts and themes and interpreting them (Yıldırım & Şimşek, 2021: 227). In the analyzes made in this context, first of all, the words and phrases in the interview texts were determined as the data analysis unit, and then coding was started for the related words.

Results. According to the findings obtained from the opinions of the primary school teachers, the most common problems arising from the curriculum in teaching mathematics in primary school 1st and 2nd grades, respectively, are the high number of subjects, heavy subjects above the level, the subjects being abstract and complex, the number of lesson hours less, the lack of studies from different fields other than the other, the wrong order of achievements, the low number of subjects and being below the level, the constant change of the curriculum, the low relationship of the subjects with daily life, the fact that the curriculum is result-oriented rather than the process, and individual differences are not taken into account while determining the curriculum.

Discussion and Conclusion. The most common problems stemming from teaching methods are the use of the same method, the methods failing to concretize the lesson, not using modern methods, not using game-based methods, not considering student differences, not using methods that endear the lesson, not paying attention to student readiness, and the method's lack of time. The most common problems arising from the teaching materials are the lack of the material itself, the inadequacy of the textbooks, the insufficiency of the materials, the fact that the textbooks are not suitable for the level of the student, the materials are not suitable for the development level of the students, and the lack of reference books.

The most common problems arising from environmental and cultural influences are the misdirection of the environment-parent, parental indifference, the difference-lack of the school's environment, cultural inadequacy, financial deficiency, lack of practice in the environment and the distance of the school.

The most common problems caused by students are lack of interest in the lesson, genetic factors, lack of readiness, prejudice towards mathematics lesson, lack of pre-school education, tendency to memorize, not using information in daily life, lack of repetition, absenteeism, absenteeism and coming later from another school.

The most common problems stemming from the families of the students are inadequate support and follow-up of the children, the unconscious-insufficient education level of the parents, family problems, the prejudices of the parents towards the mathematics lesson, economic inadequacies, misdirecting the child, lack of communication with the teacher, and not taking the subjects related to the mathematics lesson seriously.

The most common problems stemming from teachers are not using different methods in the lesson, not using materials, not concretizing the subjects, not being able to love the lesson, not being

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (3), 2262-2285.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (3), 2262-2285.
Araştırma Makalesi / Research Paper

innovative, not being able to get down to the level of the student, not being able to relate the subjects with daily life, lack of re-follow-up, not making sufficient examples, not being able to draw the attention of the students, being inadequate in classroom management. and lack of communication with parents.

The problems arising from the curriculum obtained from the research and the results are generally compatible with the existing studies in the literature. According to the results obtained from the research; By expanding the scope of the research, a similar study can be carried out at other grade levels of primary school in terms of determining the problems experienced in the mathematics lesson.

Giriş

Eğitime verilen değerler oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Öyle ki ülkelerin kalkınması ve gelişmesi, aynı zamanda toplumsal ve bireysel olarak kendini üst seviyelere taşıyabilmesi; eğitime verilen önemle birebir ilişkilidir. Eğitim sayesinde özellikle de bilimsel ve çağdaş eğitim ile ülkelerdeki bireyler değişen ve kendini sürekli yenileyen bilgi toplumunda gerekli bilgi ve becerilere sahip olabilirler. Bu bilgi ve becerileri kullanma noktasında matematiğin yeri ve önemi büyüktür. Matematiği günlük yaşamda kullanabilen bireyler, toplumların ve ülkelerin gelişmesinde başat rol oynarlar. Öyle ki günlük yaşamda matematiği kullanabilmek ve bunun önemini anlayabilmek gereksinimi her zaman önem arz edecek boyutlardadır. (Baykul, 2014; MEB, 2018). Bu sebeple günlük hayat becerileri kazandırmada matematik, her zaman önemli yer edinmiştir.

Ülkemizde 2005 yılında yapılan düzenlemeyle eğitim programlarında reform niteliğinde değişikliklere gidilmiştir. Eğitim programlarındaki düzenleme öğretim programlarına da yansımış ve matematik dersi öğretim programında da düzenlemeler olmuştur. Yapılan bu değişiklikte matematik öğretiminin felsefi açıdan yapılandırmacı akıma uygun şekilde yürütülmesi uygun bulunmuştur (MEB, 2005). Yapılan bu düzenlemeyle birlikte öğretmenlerin, 2005 yılından itibaren yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak derslerini yürüttüğü öngörülmüştür. Böylelikle, öğretmenlerin ders esnasında öğrencilere rehberlik yaptığı; öğrenci merkezli bir sistem uygulanmaya konulmuştur (Çakıroğlu vd., 2008: 38). Bu düzenlemelere dönük olarak, öğrencilerin ihtiyaçları ve matematiğin yapısı arasında yapılandırmacı yaklaşıma uygun olacak bir şekilde ilişki kurularak matematik öğretimi gerçekleştirilmelidir. Bu kapsamda çalışmaları yaparken, matematiğin yapısını iyi bilmek ve bu yapıya yönelik tedbirleri almak önemlidir.

Matematik, sarmal bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda ön koşul ilişkilerinin güçlü olması gerekir. Yani yatay ve dikey aşamalılık güçlü olmalı, bir konu öğrenilmeden diğerine geçilmemelidir. Ön koşul öğrenmeler güçlü bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu sebeple öğretim durumları da buna dönük olarak düzenlenmelidir. Bu sebeple, öğrencilerin ön öğrenmelerinde eksik kalan kısımlarının yeterli düzeyde tespiti önem arz etmektedir (Pesen, 2003). Bu durumun dikkate alınarak öğretmenlerin derslerini işlemeleri, bu sayede öğrencilerin ön öğrenme eksikliklerinin giderilmesi ve bunun sonucunda öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerinin gerçekleşmesi sağlanmalıdır (Gözen, 2001).

Matematik dersi, ilkökul birinci sınıftan ilkökulun son sınıfı olan dördüncü sınıfa kadar sarmal yapı şeklinde öğretilir. Bu aşamada içerik belirlenirken öğretimin hedeflerine yönelik olarak öğretim ilkeleri ve öğrencilerin gelişimsel özellikleri doğru tespit edilir ve buna dönük uygulamalar gerçekleştirilir. Bu noktada matematikteki kavramların belirli bir sırada ve mantıksal bir çıkarımla işlenmesi beklenir. Hatta bu aşamada bazı kavramların diğerlerinden daha soyut kalacağı da düşünülebilir (Hacısalihoğlu vd., 2004). Bu sebeple öğretmen, öğrencilerin matematiksel düşüncelerine odaklanmalı, öğrencilerin bu düşüncelerinin etrafında matematik öğretimini düzenlemeli ve öğretim durumlarını gerçekleştirmelidir.

İlkokulun birinci ve ikinci sınıf düzeyinde öğretilen matematik, çocukların günlük hayatta karşılaşılabilecekleri türden temel düzeyde olmalıdır. Bu noktada öğretmenler, öğrenme ortamlarında dikkat etmesi ve aşması gereken birçok sorun ya da engelle karşılaşılabilmektedir. Bu engellerin

Önver, M. & Duruhan, K. (2024). İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde yaşanan sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 2262-2285.*

DOI. 10.51460/baebd.1511617

niceliği ve niteliği, öğrenme ortamları açısından oldukça önemli olabilmektedir. Bu sebeple karşılaşılabilecek sorunların önceden ve yerinde tespit edilmesi önemlidir. Bu kademedan itibaren çocukların matematik birikimi de artmaktadır. Okuma yazma öğretiminin amaçlandığı birinci sınıfta matematik temel düzeyde verilmekte ve buna eklemeler özellikle ikinci sınıf düzeyinde belirginleşmektedir. Birinci sınıfta sayma ve anlama becerisini ikinci sınıfta sayıları ritmik bir şekilde ifade etme ve örüntüleme becerisi tamamlamaktadır (MEB, 2018). Birinci sınıfta eksik kalan kısımlar ikinci sınıfa gelindiğinde öğrenen ve öğretene açısından sorun oluşturabilmektedir. Özellikle bu düzeyde öğrenilecek matematik dersinin temel ilke ve kurallarının tam oturmaması sonucunda diğer eğitim kademelerindeki yapılacak etkinliklerde derse karşı tutum ve davranışlar olumsuz yönde etkilenebilecektir (Öksüz, 2015). Bu açıdan birinci sınıfta matematik öğretimi önem arz etmektedir. İlkokulun üçüncü ve dördüncü sınıflarına temel oluşturması bakımından öncelikle ilkökul birinci sınıfta matematik öğretimi yeteri düzeyde gerçekleştirilmelidir. Daha sonra bu birikim, ikinci sınıf düzeyinde devam etmelidir. İlkokulun ileriki sınıfları olan üçüncü ve dördüncü sınıf düzeylerinde, birinci ve ikinci sınıfta görülen konuların sarmal olarak devamı niteliğindeki öğretime devam edilmelidir. Bu bağlamda matematik öğretiminin hayatla bütünleşik bir şekilde verilmesi, öğrencilerin günlük hayatla ilişkilendirebilmesi ve aktif öğrenmenin gerçekleşmesi ön planda olmalıdır (MEB, 2018). Bu sayede matematiğin özü ve işlevi, ilkökulun ilk yıllarından itibaren yerine getirilmiş olacaktır. Bu kapsamda ilkökulun birinci ve ikinci sınıfları önem arz etmektedir.

Bireyi yetiştirmekle, toplumu şekillendirmekle sorumlu en büyük görevlerden birine sahip olan öğretmenlerin etkili ve verimli bir öğrenme ortamının sağlanması oldukça önemlidir. Bilgi toplumunda her zaman kendini yenileme sorumluluğuna sahip öğretmenlerin sürece rehber olarak dahil olduğu yapılandırmacı yaklaşımda, öğretmenlerin etkililiğini araştırmak ve mevcut durumu değerlendirmek oldukça önemlidir (Altun, 2016: 10). Ayrıca, öğretmenlerin öğretim gereksinimi duyulan değişiklikleri fark etmeleri, bu değişiklikleri benimseyip buna göre programları uygulamaları eğitim sürecindeki değişimin başarılı sonuçlanmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda öğretim programları ile ilgili öğretmenlerin görüşlerinin alınması, programların var olan durumun betimlenmesi ve programın farklı sınıf düzeyleri açısından incelenmesi öğretim programlarının daha işler hale gelmesini sağlamaktadır (Öksüz, 2015). Bu kapsamda, mevcut öğretim programlarının etkililiğini araştırmak ve değerlendirmek de önem arz etmektedir. Bu aşamada, etkili öğrenme ortamlarının oluşabilmesi için öğretmenlerin süreç içerisinde yaşadıkları sorunların ortaya çıkarılması gerekir.

Matematik başarısı üzerinde duran ve bu konu üzerinde çalışmalar yapan birçok çalışma mevcuttur. Bu birçok çalışmada özellikle matematik başarısını etkileyen faktörler belirlenmeye çalışılmıştır (Bulut, 2007; Burns ve Lash, 1988; Hadfield, 1992; Papanastasiou, 2002; Soycan, 2006; Tatar ve Dikici, 2008; Yang, 2004). Bu çalışmalara ek olarak ayrıca öğretmenlerin yaşadıkları sorunların tespit edilmesi adına birçok çalışma da literatürde mevcuttur (Aydın, 2020; Boyraz ve Güçlü, 2018; Dağdelen ve Ünal, 2017; Kara ve Özkan, 2016). Bu kapsamda yapılan diğer çalışmalarda, sınıf öğretmenlerinin matematik programını olumlu bulduklarını fakat uygulama aşamasında birtakım sıkıntılarla karşılaştıklarını, öğretmenlerin matematik programına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu fakat programın zayıf yönlerinin de olduğu tespit edilen çalışmalar da mevcuttur (Çetin, 2010; Kılınc, 2018). Literatürde yapılan tüm bu çalışmalara bakıldığında yapılan çalışmalar genellikle, ilkökul birinci ve ikinci sınıf matematik başarısını etkileyen tek bir faktör üzerine yoğunlaşırken bu çalışmada

öğretmenlerin bu sınıf düzeylerinde özellikle süreç boyutunda yaşadıkları; öğretim durumları, öğrenen ve öğrenen çevresinden kaynaklı kültürel ve de veli gibi farklı boyutlardaki sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözümleri derinlemesine irdelenmeye çalışılmıştır. Bu bakımdan bu araştırma, öğretmenlerin matematik öğretiminde öğrenci başarısının sağlanması adına tespit edilen sorunlar çerçevesinde çözümler bulması, süreci iyileştirmesine yardımcı olması ve öğrencilerin sınıf içerisinde öğrenememe nedenlerini araştırmak bakımından önemlidir. Bu sebeple bu çalışmanın, sınıf öğretmenlerinin ilkökul birinci ve ikinci sınıf düzeyinde matematik öğretimi sürecinde karşılaşılabilecekleri sorunların tespit edilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın amacı

Bu çalışmada ilkökul 1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde yaşanan sorunların öğretim programı, öğretim yöntemleri, öğretim materyalleri, çevresel, kültürel etkiler, öğrenci ve aileleri ile öğretmenlerden kaynaklı olarak sınıf öğretmenlerinin görüşlerini tespit etmek ve bu görüşleri değerlendirip bu sorunların doğuracağı sonuçları incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla, ilkökul 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde yaşadıkları sorunlara ilişkin düşünceleri çeşitli açılardan incelenmiştir.

Bu araştırmanın amacı, aşağıda sıralanan sorulara cevaplar aramaktır:

1.ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde;

- öğretim programından,
  - öğretim yöntemlerinden,
  - öğretim materyallerinden,
  - çevresel ve kültürel etkilerden,
  - öğrencilerden,
  - öğrenci ailelerinden,
  - öğretmenlerden,
- kaynaklı hangi sorunlar yaşanmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Çalışmada belli bir duruma yönelik sonuçların tespit edilmesi amaçlandığından “durum çalışması” deseni kullanılmıştır. Bu desen, örnek olay çalışması olarak da bilinir. Durum çalışmasında herhangi bir durum, ortaya çıktığı doğal ortamında meydana gelen bir durumdur ve bu durumun ayrıntılı olarak incelendiği bir araştırma türüdür (Büyüköztürk vd., 2016: 22). Bir olayı meydana getiren ayrıntıları tanımlamak, görmek, olası açıklamaları geliştirmek ve değerlendirmek amacıyla kullanılır. Bir durum derinlemesine irdelenebilir (Büyüköztürk vd., 2016: 260-263). Araştırmada mevcut durumun tek başına analiz edilip bütüncül olarak betimlemesi ortaya konduğundan dolayı araştırma “bütüncül tek durum çalışması” şeklinde desenlenmiştir.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Malatya ilinde görev yapan sınıf öğretmenlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle seçilmiş sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Maksimum çeşitlilik örneklemede; tüm farklı durumları yansıtabilen örneklem çalışma grubu olarak alınır. Maksimum çeşitlilik örneklemede (maximum variation sampling) evrende incelenecek problemin kendi içerisinde farklı durumların belirlenerek bu durumlar üzerinde maksimum çeşitlilik örneklenir. Örnekleme, farklı sosyo-ekonomik özelliklere sahip bölgelerdeki okullardan seçilebilir. Bu sayede durumlarda çeşitlilik sağlanır. Böylece daha geniş bir açıdan problem ele alınmış olur. Bu örneklemede genelleme kaygısı olmaz fakat evren hakkında önemli ipuçları verir. Buradaki temel amaç, farklı durumlar arasındaki ortak ya da ayrılan yönleri ortaya çıkarmak ve problemi daha geniş açıdan betimlemektir (Büyüköztürk vd., 2016: 90,91). Bu bağlamda araştırmada Malatya iline bağlı farklı ilçelerdeki farklı sosyo-ekonomik özelliklere sahip okullarda görev yapan 10 erkek ve 10 kadın olmak üzere, toplam 20 sınıf öğretmeni ile çalışılarak, durumlarda çeşitlilik sağlanmaya çalışılmıştır. Veri kaynağının çeşitlendirilmesi amacıyla mesleki kıdemleri birbirinden farklı olan, farklı demografik özelliklere sahip olan farklı ilkokullarda görev yapan öğretmenlerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin demografik özelliklerine, mesleki kıdemlerine ve çalıştıkları okulların bulunduğu yerleşim birimine ait bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcıların kişisel bilgileri

Kod Adı	Cinsiyet	Yaş	Mesleki Kıdem Yılı	Çalıştığı Yerleşim Birimi
Katılımcı 1	Erkek	50	20	Akçadağ/MALATYA
Katılımcı 2	Kadın	38	15	Arapgir/MALATYA
Katılımcı 3	Kadın	34	10	Arguvan/MALATYA
Katılımcı 4	Erkek	31	10	Battalgazi/MALATYA
Katılımcı 5	Erkek	35	12	Doğanşehir/MALATYA
Katılımcı 6	Kadın	42	13	Doğanşehir/MALATYA
Katılımcı 7	Kadın	37	13	Doğanşehir/MALATYA
Katılımcı 8	Erkek	53	30	Kale/MALATYA
Katılımcı 9	Erkek	35	10	Pütürge/MALATYA
Katılımcı 10	Erkek	38	16	Yazıhan/MALATYA
Katılımcı 11	Kadın	42	19	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 12	Kadın	49	29	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 13	Erkek	39	17	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 14	Kadın	50	24	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 15	Kadın	40	14	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 16	Erkek	44	18	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 17	Erkek	36	13	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 18	Kadın	50	25	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 19	Kadın	40	19	Yeşilyurt/MALATYA
Katılımcı 20	Erkek	36	14	Yeşilyurt/MALATYA

Veri toplama araçları

Araştırmada nitel araştırmalarda kullanılan veri toplama araçlarından birisi olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formun hazırlanmasında, matematik dersinde yaşanan sorunların tespiti ile ilgili alan yazından ve uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Formda bulunan sorular doğrultusunda ilkökul öğretmenleriyle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. En az iki kişi arasında gerçekleştirilen bir iletişim süreci olarak tanımlanan görüşmede, bireylerden sorulara cevaplar vermeleri istenir. Görüşme çeşitlerinden yarı yapılandırılmış görüşmelerde bireylerden, hem önceden belirlenmiş sabit seçenekli sorular ile hem de görüşme sürecine uygun olarak belirlenen sorular ile derinlemesine cevaplar aranır (Büyüköztürk vd., 2016: 161-163). Görüşme yapılırken katılımcılardan gönüllülük esasına göre seçim yapılmıştır. Katılımcıların kimlik bilgileri gizli tutulmuş, ve her bir katılımcı için bir kod belirlenmiş, bu kodlar K1, K2, K3,... şeklinde belirlenmiştir. Görüşmeler her katılımcıyla birebir gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmeler ses kaydı ve not alma teknikleriyle kaydedilerek görüşme metni haline getirilmiştir.

Verilerin toplanması ve analizi

Araştırma Covid-19 pandemisi sürecine denk geldiği için pandemi sürecinden eğitim-öğretim ortamı 1. ve 2. sınıf düzeyinde etkilenmemiş öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda 2020-2021 eğitim-öğretim yılında 4. sınıfları okutan öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Hazırlanan görüşme formu ile görüşmeler katılımcılarla; yüz yüze, telefonla ya da online toplantı programları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında katılımcıların düşüncelerini ayrıntılarıyla sunmaları ve daha açık bir şekilde ortaya koymaları için zaman zaman yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer almayan açık uçlu sorulara da başvurulmuştur. Geçerliliği sağlamak için elde edilen sonuçlar birbiriyle sürekli olarak karşılaştırılmalıdır. Bu sonuçlar yorumlanmalı ve kavramsallaştırılarak elde edilmelidir. (Büyüköztürk vd., 2016: 167) Araştırmada geçerliliği sağlamak amacıyla katılımcı öğretmenlerin tarafsız ve kendine has rahat cevaplar verebilmesine dönük sorular hazırlanmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra veri kaynağı çeşitlendirmesini sağlamak amacıyla farklı demografik özelliklere sahip olan, mesleki kıdemleri birbirinden farklı olan ve 9 farklı ilçede yer alan 20 öğretmenlerle görüşme yapılmıştır. Görüşmeler katılımcılara ulaşma durumlarına göre ya yüz yüze ya da online olarak yapılmış, veriler hem ses kayıtları alma hem de not tutma teknikleriyle toplanmıştır.

Verilerin analizine geçilmeden önce, her bir katılımcının genel bakış açısına anlayabilmek için her bir görüşme metni okunmuştur. Görüşmelerden elde edilen veriler, içerik analiziyle çözümlenmiştir. İçerik analizi, birbirine benzeyen verileri belirli kavram ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek bunları yorumlamaya dayanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021: 227). Bu kapsamda yapılan analizlerde, öncelikle görüşme metinlerindeki kelime ve kelime öbekleri veri analiz birimi olarak belirlenmiş ve sonrasında ilgili kelimelere dönük olarak kodlamalara geçilmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda veriler kodlanmış, kodlamalar gözden geçirilerek tema ve alt temalar oluşturulmuş ve elde edilen bulgular tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Veriler analiz edildikten sonra katılımcıların görüşleri doğrudan alıntılarla verilerle yorumlamalara gidilmiştir. Böylelikle araştırmada geçerliğin sağlanması hedeflenmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında, alt amaçlar şeklinde ifade edilen sorulara yanıt aramak için gerçekleştirilen içerik analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda oluşturulan Şekil 1’de, öğretim programından kaynaklı sorunlara yönelik temaları gösteren model yer almaktadır. Şekil 1’de ok ile gösterilen kutucukların içerisindeki sayılar, alt temalara ait frekansları temsil etmektedir.

Şekil 1. Sınıf öğretmenlerinin öğretim programından kaynaklı sorunlara ilişkin görüşleri

Sınıf öğretmenlerinden alınan görüşler temelinde hazırlanan Şekil 1’deki bulgulara göre ilkökul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde öğretim programından kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla konu sayısının fazla olması, seviyenin üzerinde ağır konuların olması, konuların soyut ve karmaşık kalması, ders saatinin az olması, öğretim programında matematik dışında farklı alanlardan çalışmaların olmaması, kazanım sıralarının yanlış olması, konu sayısının az olması ve seviyenin altında kalması, öğretim programının sürekli değişmesi, konuların günlük hayatla ilişkilerinin az olması, öğretim programının süreç yerine sonuç odaklı olması ve öğretim programının belirlenirken bireysel farklılıklara dikkat edilmemesidir. Öğretim programından kaynaklı sorunlara ait katılımcı görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Öğretim programı belli seviyelerdeki öğrenciler için yeterli konuya sahip olsa da bazı öğrenciler için konuların fazla olması, öğrenmelerini olumsuz etkiliyor.” (K10)

“1. ve 2. sınıflarda öğretim programının daha ayrıntılı işlenebilmesi için konuların daha az olması gerekmektedir.” (K15)

“Konular azaltılmalı ve öğrenciye aynı şekilde anlatılmalı...” (K6)

Önver, M. & Duruhan, K. (2024). İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde yaşanan sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2262-2285.

DOI. 10.51460/baebd.1511617

“... çok ağır konular mevcut, seviyenin çok çok üzerinde.” (K20)

“1. ve 2. sınıfların öğretiminde özellikle geometrik cisimlerden bahsedilirken soyut düşünme gerektiren konular mevcut ama çocuklar bu yaş grubunda somut düşünme özellikleri gösterdiğinden konuların kavranması zorlaşıyor.” (K2)

“Öğretim programında ağır konuya daha az süre verilmiş.” (K12)

“Bireysel farklılıklar da dikkate alınarak yaratıcılık ve süreç dikkate alınmalıdır.” (K3)

“Öğretim programında çocuğun sadece toplama-çıkarmayı yapmasını gerektiren konular var. Yani bazı konular çok basit düzeyde kalmış.” (K12)

Şekil 2’de öğretim yöntemlerinden kaynaklı sorunlara yönelik temaları gösteren model yer almaktadır. Şekil 2’de ok ile gösterilen kutucukların içerisindeki sayılar, alt temalara ait frekansları temsil etmektedir.

Şekil 2. Sınıf öğretmenlerinin öğretim yönteminden kaynaklı sorunlara ilişkin görüşleri

Sınıf öğretmenlerinden alınan görüşler temelinde hazırlanan Şekil 2’deki bulgulara göre ilkökul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde öğretim yöntemlerinden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla sürekli aynı yöntemin kullanılması, yöntemlerin dersi somutlaştırılmaması, çağdaş yöntemlerin kullanılmaması, oyun ağırlıklı yöntemlerin kullanılmaması, öğrenci farklılıklarının dikkate alınmaması, dersi sevdirci yöntemlerin kullanılmaması, öğrenci hazır bulunuşluğuna dikkat edilmemesi ve yöntemin süre yetersizliğine sebep olmasıdır. Öğretim yöntemlerinden kaynaklı sorunlara ait katılımcı görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Çocukların bireysel farklılıklarının göz önüne alınmadan tek bir yöntemle anlatılması kavramada sorunlara yol açıyor.” (K2)

“... Özellikle 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi ile ilk defa karşılaştıkları için dersin anlatımında kullanılan yöntem ve teknikler, somutlaştırmak adına yetersiz kalmaktadır.” (K3)

“... örneğin kareyi öğreteceğiz. Normalde yapılandırmacı yaklaşıma göre farklı büyüklükte kareler sınıfa getirilir. Ortak özelliklerin bulunması gerekir. Zaman sıkıntısından dolayı bu yapılamıyor çünkü bir ders saati buna ayrılmalı.” (K4)

“Daha çok somutlaştırma olmalı.” (K7)

“Öğretim yöntemlerinin 1. ve 2. sınıflardaki öğrenci yaşına uygun olmaması.” (K9)

Şekil 3'te öğretim materyallerinden kaynaklı sorunlara yönelik temaları gösteren model yer almaktadır. Şekil 3'te ok ile gösterilen kutucukların içerisindeki sayılar, alt temalara ait frekansları temsil etmektedir.

Şekil 3. Sınıf öğretmenlerinin öğretim materyallerinden kaynaklı sorunlara ilişkin görüşleri

Sınıf öğretmenlerinden alınan görüşler temelinde hazırlanan Şekil 3'teki bulgulara göre ilkökul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde öğretim materyallerinden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla materyalin kendisinin eksikliği, ders kitaplarının yetersiz olması, materyallerin ekonomik olmayışı, ders kitaplarının öğrencinin seviyesine uygun olmayışı, materyallerin öğrencilerin gelişim seviyesine uygun olmayışı ve kaynak kitap eksikliğidir. Öğretim materyallerinden kaynaklı sorunlara ait katılımcı görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Materyal yeterli değil yeterli materyal üretilmelidir.” (K1)

“Somut, elle tutulur materyaller az bulunmakta. Her okulda her sınıfa özgü demirbaş materyaller olmalı.” (K5)

“Bu seviyede matematik öğretiminde çok fazla materyale ihtiyaç duyulmaktadır. Ders kitapları bu anlamda yeterli olmamaktadır.” (K3)

“Ders kitaplarının yetersiz olduğunu düşünüyorum çünkü az örnekler var, çocuğa fazladan bir şey yaptıramıyorsun.” (K14)

“... öğretmenlerin kendi materyallerini oluşturma ya da temin etme konusunda ... ekonomik sebeplerden dolayı isteksiz oluşundan kaynaklanan sorunlar olduğunu düşünüyorum.” (K16)

“... öğrenci seviyesine uygun, anlaşılır ve ilgi çekici kitaplar, ek kaynaklar, destekleyici materyaller, test kitapları olmalıdır.” (K3)

“Okullarımızda işlenen konularla ilgili materyallerin bulunmaması en büyük sorunumuz.” (K2)

“Materyallerin matematik öğretiminde yeterli olmadığını düşünüyorum.” (K15)

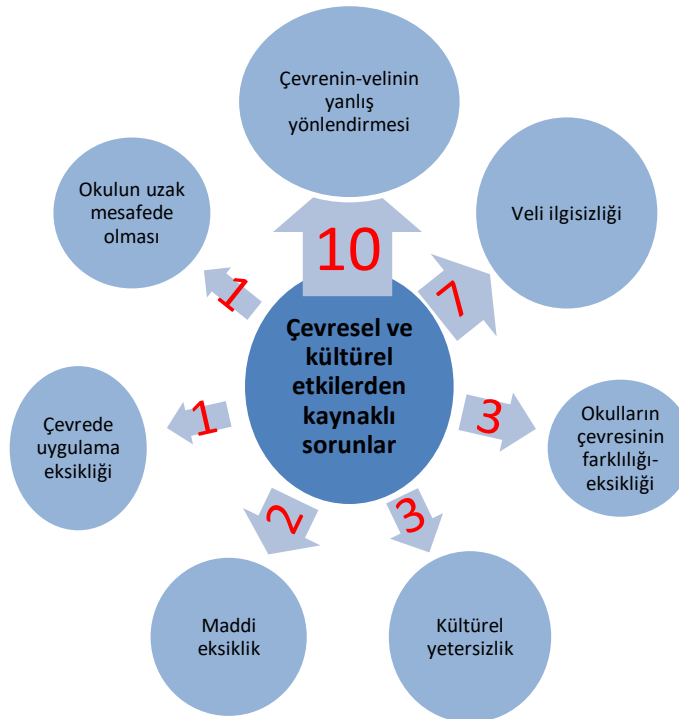
“Ders kitaplarını yanında çalışma kitabı ya da kaynak kitapların birlikte kullanılarak derslerin işlenmesini öneriyorum.” (K11)

“Materyallerin birden çok kullanıma uygun olmayıp maliyetli olması.” (K9)

“Genel anlamda ders kitapları öğrenci seviyesine indirilmelidir.” (K6)

“Öğretim materyallerini 1. ve 2. sınıf öğrencilerin psikomotor becerileri tam gelişmediği için kullanamaması.” (K9)

Şekil 4’te çevresel ve kültürel etkilerden kaynaklı sorunlara yönelik temaları gösteren model yer almaktadır. Şekil 4’te ok ile gösterilen kutucukların içerisindeki sayılar, alt temalara ait frekansları temsil etmektedir.

Şekil 4. Sınıf öğretmenlerinin çevresel ve kültürel etkilerden kaynaklı sorunlara ilişkin görüşleri

Sınıf öğretmenlerinden alınan görüşler temelinde elde edilerek hazırlanan Şekil 4’teki bulgulara göre ilkökul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde çevresel ve kültürel etkilerden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla çevrenin-velinin yanlış yönlendirmesi, veli ilgisizliği, okulların çevresinin farklılığı-eksikliği, kültürel yetersizlik, maddi eksiklik, çevrede uygulama eksikliği ve okulun uzak

Önver, M. & Duruhan, K. (2024). İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde yaşanan sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2262-2285.

DOI. 10.51460/baebd.1511617

mesafede olmasıdır. Çevresel ve kültürel etkilerden kaynaklı sorunlara ait katılımcı görüşlerinden bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

“Toplumumuzda matematiğe karşı önyargı ve olumsuz bir tutum var. Aile bireylerinden etkilenen çocuklar, matematiği öğrenmeyi engelliyor.” (K4)

“Çevrenin, çocukların matematikte başarılı olmalarına yönelik her öğrencinin beklentisinin aynı olması; matematik becerisi zayıf olan öğrencilere baskıyı artırmaktadır.” (K10)

“Çevresel koşulları ve kültür düzeyi uygun olmayanlar olanlara göre daha dezavantajlıdır.” (K7)

“... öğrencinin yaşadığı sosyal çevre, aile ve ailenin kültür seviyesi ve maddi imkanlarına göre değişiklik göstermektedir.” (K13)

“Çevrede matematikle yeterli ilgili kullanım alanlarının olmamasından dolayı sorunlar olduğunu düşünüyorum. Konuların gerçek hayatla ilişkilendirilmesi için ilgili alanların bulunmadığını düşünüyorum” (K11)

“Okul çağındaki kişilere daha çok anne-babanın: “Ne kadar zor bu matematik, bizim zamanımızda bu kadar zor değildi” diyerek söze başlaması zaten çocukta matematiğe karşı bir önyargı ile bakmasına sebep oluyor.”(K5)

“... Memur çocukların aileleri daha fazla ilgileniyor ... Memur çocukları genellikle evde defterleri kontrol ediliyor, yanlışları tekrar anlatılıyor ama diğerlerinde çoğunlukla olmuyor.” (K14)

“Okulun bulunduğu çevrede teknolojiye ulaşmada yetersizlik.” (K9)

“Okulların çevresel faktörlerinin aynı ve eşit düzeyde olmaması.” (K3)

“Çevresel ve kültürel sorunların temeli ekonomik gelir. Ekonomik geliri iyi ailelerin çocuklarının başarı durumu kesinlikle daha yüksek.” (K17)

Şekil 5’te öğrencilerden kaynaklı sorunlara yönelik temaları gösteren model yer almaktadır. Şekil 5’te ok ile gösterilen kutucukların içerisindeki sayılar, alt temalara ait frekansları temsil etmektedir.

Şekil 5. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerden kaynaklı sorunlara ilişkin görüşleri

Önver, M. & Duruhan, K. (2024). İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde yaşanan sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2262-2285.

DOI. 10.51460/baebd.1511617

Sınıf öğretmenlerinden alınan görüşler temelinde hazırlanan Şekil 5'teki bulgulara göre ilkökul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde öğrencilerden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla derse ilginin eksikliği, genetik faktörler, hazırbulunuşluk eksikliği, matematik dersine yönelik önyargı, okul öncesi eğitim almama, ezberle yönelme, bilgileri günlük hayatta kullanmama, tekrar eksikliği, devamsızlık, hazıra kaçma ve başka okuldan sonradan gelmedir. Öğrencilerden kaynaklı sorunlara ait katılımcı görüşlerinden bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

"Öğrencilerden ilgili olanlar, yeteneği olanlar zaten anlaşılıyor. Son zamanlarda çocuklarda dikkat eksikliği, motivasyon düşüklüğü başarısızlığa sebep olabiliyor." (K19)

"Özellikle son yıllarda ilkökula erken başlayan çocuklarda zihinsel olgunluk seviyesi konuları anlamaya engel oluyor." (K4)

"Öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyinin eksikliği." (K17)

"Öğrencilerin matematik dersine önyargılı bakmaları sorunların başında gelir." (K3)

"Anasınıfına gitmiş öğrenci daha iyi düzeyde gelmiş oluyor. Yani anasınıfına giden öğrenci sayıları tanıyarak geliyor eli kalem tutuyor, fark ediyorlar ... anasınıfına gitmeyenlerde bu yok." (K14)

"Özellikle matematik öğretiminde ... matematiği günlük hayatta kullanmayı bu bilgilerin ezberde kalması ve hayatla ilişkilendirilememesi, örneğin toplama ve çıkarma bilen bir çocuğun tek başına alışverişe gönderilmediği için bunu hayatında uygulayamaması." (K2)

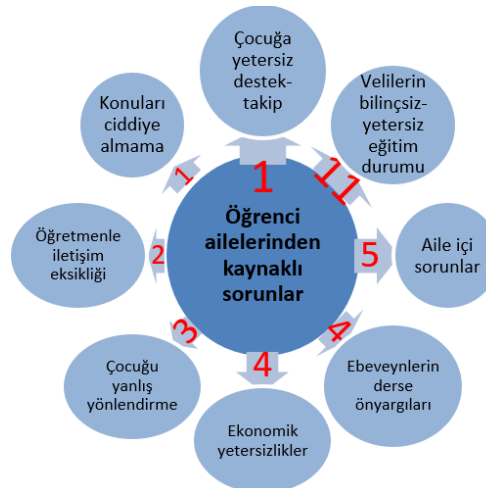
"Devamsızlık konusunda da çocuk ders anlatımını kaçırınca problem çözmede ve alıştırmayı yapmada problemler yaşıyor, yapamıyor." (K18)

"Çocuğun okula başlamadan önce matematiksel işlemi gerektiren bir olayın ya da ortamın içinde olmayışı, matematikle ilk defa okulda tanışıyor olması ... bu durumun matematik öğretimini zorlaştırmakta olduğunu düşünüyorum." (K16)

"Özellikle matematik öğretiminde çocukların problem çözme becerileri oluştururken soru tiplerinin ezberlemeye çalışmaları ..." (K2)

"Çocukların ... çok hızlı, kafa yormadan kolayca kaçan yöntemleri kullanarak işlemleri çözmeye çalıştıkları, bunun da matematikte olumsuzluklara sebep olduğunu düşünüyorum." (K11)

Şekil 6'da öğrenci ailelerinden kaynaklı sorunlara yönelik temaları gösteren model yer almaktadır. Şekil 6'da ok ile gösterilen kutucukların içerisindeki sayılar, alt temalara ait frekansları temsil etmektedir.

Şekil 6. Sınıf öğretmenlerinin öğrenci ailelerinden kaynaklı sorunlara ilişkin görüşleri

Önver, M. & Duruhan, K. (2024). İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde yaşanan sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2262-2285.

DOI. 10.51460/baedb.1511617

Sınıf öğretmenlerinden alınan görüşler temelinde hazırlanan Şekil 6'daki bulgulara göre ilkökul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde öğrenci ailelerinden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla ailelerin çocuğa yetersiz destek-takip göstermesi, velilerin bilinçsiz-yetersiz eğitim durumu, aile içi sorunlar, ebeveynlerin matematik dersine olan önyargıları, ekonomik yetersizlikler, çocuğu yanlış yönlendirme, öğretmenle iletişim eksikliği ve matematik dersine yönelik konuları ciddiye almamaktır. Öğrenci ailelerinden kaynaklı sorunlara ait katılımcı görüşlerinden bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

"Velilerin ödev takibini yeterince yapmadıklarından dolayı çocukların başarı düzeyi olumsuz yönde etkilenmektedir." (K11)

"Ailelerin eğitim düzeyinin düşük olması." (K1)

"Bilinçli ve eğitimini tamamlamış aile çocukları diğerlerine göre daha şanslı. Belki anne-babalar bir şeyler yapmak istese de gerekli eğitimi almamış ise zorlanıyor. Çocuğa da yardımcı olacak başka kimse olmayınca tek başına kalan çocuk, özel yeteneği yoksa veya işlenemezse zaman içinde köreliyor." (K5)

"Bu sene anne-baba yeni ayrılan bir öğrencim vardı, bu sene online derslere hiç katılmadı. Yani anne tek başına çocuğun üzerinde yönlendirme yapamıyor ... Anne-baba ayrıldıktan sonra değişti, öncesinde düzenliydi." (K14)

"Matematik dersiyile ilgili korkular çocuklarda 1. ve 2. sınıflarda başlıyor. Anne ve babaların kendi deneyimlerinden kaynaklı matematik dersine olan önyargıları çocukların bilinçaltına yerleşiyor. Öğrenmeye önyargılı başlayan bir öğrenci de öğrenmede zorluk çekiyor." (K2)

"Ailenin gelirinin düşük olması ... gibi durumlar öğrenciyi etkilemektedir." (K4)

"... Veli-öğretmen işbirliği konusunda aktif olmamaları durumu zorlaştırmaktadır." (K3)

"Çoğu ailenin matematiğe karşı önyargısı vardır. Bu önyargı öğrenciyi geçmektedir. Bu yüzden öğrencilerin okula başlarken matematiğe karşı duyuşsal becerileri zayıf olmaktadır." (K9)

"... ayrıca çocukları yanlış yönlendirmekte ve onların derse karşı olumsuz bir tutum sergilemelerine sebep olmaktadır." (K3)

"... Öğretme yeteneği de önemli; benim çocuğum bana bir soru sorduğunda açıklayarak anlatıyorum ama benim kızlar babasına gidip "Baba bunu nasıl yapacaktık?" deyince baba 'c' diyor yani direkt sonucu söylüyor." (K14)

Şekil 7'de öğretmenlerden kaynaklı sorunlara yönelik temaları gösteren model yer almaktadır. Şekil 7'de ok ile gösterilen kutucukların içerisindeki sayılar, alt temalara ait frekansları temsil etmektedir.

Şekil 7. Sınıf öğretmenlerinin öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ilişkin görüşleri

Sınıf öğretmenlerinden alınan görüşler temelinde hazırlanan Şekil 7'deki bulgulara göre ilkökul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersi öğretiminde öğretmenlerden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla derste farklı yöntemler kullanmama, materyal kullanmama, konuları somutlaştıramama, dersi sevdirememe, yenilikçi olamama, öğrenci seviyesine inememe, konuları günlük hayatla ilişkilendirememe, tekrar-takip eksikliği, yeterli örneklendirmeyi yapamama, öğrencinin dikkatini çekememe, sınıf yönetiminde yetersiz olma ve velilerle iletişim eksikliğidir. Öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ait katılımcı görüşlerinden bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

"Öğretmenlerden kaynaklı sorunlar birden fazla olabilir; materyalleri fazla kullanan, konuları somutlaştıran öğretmenler matematik anlatımında daha başarılı oluyor çünkü ilkökulda somutlaştırmak çok önemli." (K19)

"Öğretmenden kaynaklı en önemli sorun, soyut olan dersi somutlaştıramamak ve günlük hayatla ilişkilendirmek adına yetersiz kalması." (K3)

"1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde öğretmenin öğrenciye sevecen, yapıcı bir tavırda olmaması ... gibi sorunlar olduğunu düşünüyorum." (K16)

"Öğretmenlerin çağdaş öğretim yaklaşımlarını takip etmemeleri, kendilerini güncellememeleri. Buna dayalı olarak hizmetiçi eğitime katılmada isteksiz olmaları sonucunda öğretmenden kaynaklı sorunlar oluşmaktadır." (K4)

"Öğrenci seviyelerine yeterince inememeleri..." (K11)

"Öğretmenlerin sınıf yönetimindeki yetersizliği." (K9)

"Öğretmenlerin kendilerini yenileme sorunu var." (K1)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada ilkökul 1. ve 2. sınıfların matematik dersi öğretiminde yaşanan sorunlar, öğretmen görüşleri açısından incelenmiştir. Bu kapsamda sorunlar tespit edilirken öğretim programından, öğretim yöntemlerinden, materyalden, çevresel ve kültürel etkilerden, öğrencilerden, öğrenci ailelerinden ve öğretmenden kaynaklı olarak yedi ayrı boyutta irdeleme yapılmıştır. Bu kısımda, gerçekleştirilen içerik analizi sonucunda elde edilen bulgular ışığında yapılan yorumlar ile literatürde daha önceden yapılmış ilgili araştırmaların sonuçlarıyla karşılaştırmalar yer almaktadır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğretim programından kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla konu sayısının fazla olması, seviyenin üzerinde ağır konuların olması, konuların soyut ve karmaşık kalması, ders saatinin az olması, öğretim programında matematik dışında farklı alanlardan çalışmaların olmaması, kazanım sıralarının yanlış olması, konu sayısının az olması ve seviyenin altında kalması, öğretim programının sürekli değişmesi, konuların günlük hayatla ilişkilerinin az olması, öğretim programının süreç yerine sonuç odaklı olması ve öğretim programının belirlenirken bireysel farklılıklara dikkat edilmemesi şeklindedir. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde mevcut çalışmanın bulguları ile yapılmış araştırmaların sonuçlarının genel olarak tutarlı ve benzer oldukları görülmektedir. Kaplan'ın (2017) çalışmasında, öğretim programının hafifletilmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Yine Gönül'ün (2019) çalışmasında, içeriğin öğrencilere ağır geldiği, öğretim programının daha sade ve kolay olması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Bütün bu çalışmaların sonuçları, mevcut çalışmanın öğretim programı ile ilgili en fazla atıf alan temaları olan "konu sayısının fazlalığı" ve "konuların öğrenci seviyesinin üzerinde olması" ile uyum göstermektedir. Araştırmanın fazla atıf alan bir diğer temaları, öğretim programında yer alan konuların karmaşık olması ve ders saatinin yetersiz kalmasıdır. Bu kapsamda Çetin (2010) yapmış olduğu çalışmasında, ders için ayrılan sürenin az olduğu ve buna paralel olarak da programın öğretmenlerin iş yüklerini artırdığı sonucuna ulaşmıştır. Bütün bu sonuçlar, mevcut çalışmanın diğer temalarını destekler niteliktedir. Mevcut çalışmanın; konu sayısının az ve düzeyinin basit kalması ile öğretim programının süreç yerine sonuç odaklı olması temalarını destekler biçimde çalışmalara literatürde rastlanmamıştır. Mevcut çalışmanın bu anlamda literatüre farklı bir boyutta katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğretim yöntemlerinden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla sürekli aynı yöntemin kullanılması, yöntemlerin dersi somutlaştırılmaması, çağdaş yöntemlerin kullanılmaması, oyun ağırlıklı yöntemlerin kullanılmaması, öğrenci farklılıklarının dikkate alınmaması, dersi sevdirci yöntemlerin kullanılmaması, öğrenci hazırbulunuşluğuna dikkat edilmemesi ve yöntemin süre yetersizliğine sebep olmasıdır. Mevcut çalışmaya göre öğretim yöntemlerinden kaynaklı yaşanan en fazla sorun, matematik derslerinde sürekli aynı yöntemin kullanılmasıdır. Bu görüşü destekler nitelikte Susuwela-Banda'nın (2005) çalışması örnek gösterilebilir. Araştırmacı çalışmasında, öğretmenlerin sınıf içi öğretme ve öğrenme süreçlerini incelemiştir. Bu çalışmada öğretim sürecinde farklı yöntem ve tekniklerden yararlanılmadığı ve öğrencilerin çok kısıtlı becerileri üzerinde durulduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, mevcut araştırmanın öğretim yöntemlerinden kaynaklı en fazla sorun olan "sürekli aynı yöntemin kullanılması" temasını destekler niteliktedir. Yılmaz (2006) ise araştırmasının sonucunda matematik dersinde işlenen etkinlikler için ayrılan sürenin yetersiz olduğuna vurgu yapmıştır. Yılmaz'ın (2006) bu sonucu, mevcut araştırmanın "yöntemin süre yetersizliğine sebep olması" temasını destekler boyuttadır. Aynı

Önver, M. & Duruhan, K. (2024). İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde yaşanan sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 2262-2285.*

DOI. 10.51460/baebd.1511617

zamanda Gezgin ve Bal'ın (2021) çalışmalarından elde edilen sonuçlar, mevcut çalışmanın sonuçları ile tutarlı sonuçlar vermiştir. Mevcut çalışmadan elde edilen bütün sonuçlar literatürde kendisine yer bulmuş ve diğer çalışmalar ile tutarlılık göstermiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğretim materyallerinden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla materyalin kendisinin eksikliği, ders kitaplarının yetersiz olması, materyallerin ekonomik olmayışı, ders kitaplarının öğrencinin seviyesine uygun olmayışı, materyallerin öğrencilerin gelişim seviyesine uygun olmayışı ve kaynak kitap eksikliği şeklindedir. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde mevcut çalışmanın en fazla atıf alan teması olan “materyal eksikliği” sorunu birçok çalışmada da sonuç olarak tespit edilmiştir. Bu kapsamda Gezgin ve Bal'ın (2021) yapmış olduğu çalışmalarında, öğretmenlerin araç gereç yetersizliğinden dolayı zaman zaman sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda okullardaki fiziki ve alt yapı imkânlarının değişen ve gelişen eğitim anlayışına göre tekrar düzenlenmesi gerektiği önerilmiştir. Okulların imkanlarının yetersizliğine vurgu yapan bir diğer çalışma olan Kılınç'ın (2018) yapmış olduğu çalışmasında, birinci sınıf öğretmenlerine uygulanan ölçek sonrasında öğretmenlerin okulların alt yapısının ve olanaklarının yetersiz kalması nedeniyle sorunlar yaşadıkları bulgusuna varılmıştır. Buna benzer sonuçlara, Gönül'ün (2019) yapmış olduğu çalışma ile Bulut'un (2007) çalışmalarında da ulaşılmıştır. Yani etkili ve verimli bir matematik öğretiminin gerçekleşebilmesi için okulların fiziki alt yapılarındaki eksikliklerin giderilmesi gerektiği ve ders için gerekli araç-gereç ve materyallerin yeteri düzeyde temin edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, çevresel ve kültürel etkilerden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla çevrenin-velinin yanlış yönlendirmesi, veli ilgisizliği, okulların çevresinin farklılığı-eksikliği, kültürel yetersizlik, maddi eksiklik, çevrede uygulama eksikliği ve okulun uzak mesafede olmasıdır. Çalışmadan elde edilen bulgulardan en fazla atıf alan tema olan “çevrenin ya da velinin yanlış yönlendirmesi”ne uygun olacak şekilde, Bush'un yapmış olduğu (2002) çalışması örnek verilebilir. Bush çalışmasında, matematiğin kültür ile olan etkileşimini incelemiştir. Çalışmasında matematiğin hem kültürel hem de tarihsel yapısından bahsederek Etnomatematik kavramı çerçevesinde kültürün matematiği oluştururken matematiğin kültürel öğelerden yararlandığını, matematik öğretimi üzerinde kültürün öğelerinin felsefik olarak etkilerinden bahsetmiştir. Bush'un araştırmasından elde edilen sonuçlarda, ebeveyn tutumları ile onların değerleri ve inançları gibi bazı kültürel etkenlerin doğrudan ya da dolaylı olarak matematik öğretimini etkilediği belirtilmiştir. Bu sonucun mevcut çalışmanın “veli ilgisizliği” temasını da desteklediği sonucuna varılabilir. Garan'ın (2005) ve Ece'nin (2012) yapmış olduğu çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşılmış olup matematik öğretiminde öğretmen-öğrenci-aile paydaşlarına yönelik karşılaşılan sorunların temelinde kırsal kesimdeki mevcut durumun ve kırsal gerçeğinin göz ardı edilmesi sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar, mevcut çalışmanın “okulların çevresinin farklılığı-eksikliği” ile “kültürel yetersizlik” temalarını destekler boyuttadır. Mevcut çalışmanın, okulun uzak mesafede olması temasını destekler biçimde çalışmalara literatürde rastlanmamıştır. Mevcut çalışmanın bu anlamda literatüre farklı bir boyutta katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla derse ilginin eksikliği, genetik faktörler, hazırbulunuşluk eksikliği, matematik dersine yönelik önyargı, okul öncesi eğitim almama, ezberle yönelme, bilgileri günlük hayatta kullanmama, tekrar

eksikliği, devamsızlık, hazıra kaçma ve başka okuldan sonradan gelmedir. Literatürdeki çalışmalardan Gönül'ün (2019) yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin dikkat dağınıklığı sorunu yaşadıklarını belirtmiştir. Bu sorunun derse olan ilgiyi olumsuz olarak etkileyeceği düşünüldüğünde mevcut çalışmanın en fazla atıf alan “derse ilginin eksikliği” temasını destekler niteliktedir. Mevcut çalışmanın en fazla atıf alan temasını destekler nitelikte Bush (2002) çalışmasında, öğrencilerin algıları ile inançlarının matematik öğretimini olumsuz etkilediğine vurgu yapmıştır. Aynı zamanda bu sonuç, “matematik dersine yönelik önyargı” teması ile de uyusmaktadır. Mevcut çalışmada en fazla atıf alan diğer temalar genetik faktörler ve hazırbulunuşluk eksikliğidir. Bu temayı destekleyen çalışmalardan Akça'nın (2014) yapmış olduğu çalışmada, ilkokula erken yaşta yani 60-66 aylık iken başlayan çocuklarda sorunların olduğuna vurgu yapılmıştır. Bu çocukların normal olması gereken yaşta okula başlayan çocuklarla beraber ders işlemlerinin uyumsuz sonuçlarından dolayı sorunlar yaşandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Yine aynı çalışmada öğrenci seviyesinin bu sebepten uygun olmadığı ve buna istinaden erken yaşta ilkokula başlayan çocukların okul öncesi eğitime yönlendirilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Bütün bu sonuçlar, mevcut çalışmanın diğer temalarını destekler niteliktedir. Mevcut çalışmanın; ezbere yönelme, bilgileri günlük hayatta kullanamama, tekrar eksikliği, devamsızlık, hazıra kaçma ve başka okuldan sonradan gelme temalarını destekler biçimde çalışmalara literatürde rastlanmamıştır. Mevcut çalışmanın bu anlamda literatüre farklı bir boyutta katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğrenci ailelerinden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla ailelerin çocuğa yetersiz destek-takip göstermesi, velilerin bilinçsiz-yetersiz eğitim durumu, aile içi sorunlar, ebeveynlerin matematik dersine olan önyargıları, ekonomik yetersizlikler, çocuğu yanlış yönlendirme, öğretmenle iletişim eksikliği ve matematik dersine yönelik konuları ciddiye almamaktır. Öğrenci ailelerinden yani velilerden kaynaklanabilecek sorunlara değinen çalışmalardan Gönül (2019) yapmış olduğu çalışmasında, öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak velilerin ilgisiz ve duyarsız olduğu, okul-aile birliklerinin okul sorunlarından uzak olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Yine buna benzer şekilde Kılınç (2018) yapmış olduğu çalışmasında, öğrenci velilerinin öğretmenlere gerekli desteği vermemesi; matematik programını uygulamada karşılaşılan en önemli güçlüklerden olarak verilmiştir. Bu sonuçlar mevcut çalışmanın en fazla atıf alan teması olan “ailelerin çocuğa yetersiz destek-takip göstermesi” temasını destekler niteliktedir. Yılmaz (2006) araştırmasında, performans ödevlerinin hazırlanmasında velilerden gelen masraf şikayetlerinin çok olduğuna vurgu yapmıştır. Bu sonuç, mevcut çalışmanın velilerin bilinçsiz-yetersiz eğitim durumu ile ekonomik yetersizlikler temalarını destekler boyuttadır. Ebeveyn tutumlarına, değer ve inançlarına vurgu yapan Bush (2002) çalışmasında, öğrencilerin veli tutumlarından etkilendiklerini ve bu durumun doğrudan ya da dolaylı olarak matematik öğrenimini etkilediği sonucuna vurgu yapmıştır. Bu sonuçlar, mevcut çalışmanın ebeveynlerin matematik dersine olan önyargıları ile çocuğu yanlış yönlendirme temaları ile tutarlıdır. Bütün bu sonuçlar, mevcut çalışmanın diğer temalarını destekler niteliktedir. Mevcut çalışmanın; aile içi sorunlar, öğretmenle iletişim eksikliği ve matematik dersine yönelik konuları ciddiye almama temalarını destekler biçimde çalışmalara literatürde rastlanmamıştır. Mevcut çalışmanın bu anlamda literatüre farklı bir boyutta katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerden kaynaklı en çok yaşanan sorunlar sırasıyla derste farklı yöntemler kullanmama, materyal kullanmama, konuları somutlaştıramama, dersi sevdirememe, yenilikçi olamama, öğrenci seviyesine inememe, konuları günlük hayatla

ilişkilendirememe, tekrar-takip eksikliği, yeterli örneklendirmeyi yapamama, öğrencinin dikkatini çekememe, sınıf yönetiminde yetersiz olma ve velilerle iletişim eksikliğidir. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde elde edilen bulgulardan yola çıkılarak varılan sonuçlarda matematik dersinde yaşanabilecek sorunların en önemli konumunda öğretmen yer almaktadır. Herhangi bir sorun ortaya çıktığında öğretmen bu durumu ortadan kaldıracak beceriye sahipse; diğer oluşabilecek sorunların da önüne geçildiği sonucu dikkat çekmektedir. Eğer öğretmen ortaya çıkan herhangi bir olumsuzlukla baş edemez ve o sorunu ortadan kaldıramaz ise mevcut sorun büyüyerek çoğaldığı gibi yeni sorunları da beraberinde getirebilecektir. Bu kapsamda Gönül'ün (2019) yapmış olduğu araştırmada, öğretmenler; eğitim-öğretim sürecinde sınıf yönetiminin zor olduğunu belirtmiştir. Buna benzer ortaya çıkabilecek sorunların çözümüne ilişkin Dağdelen ve Ünal (2017) yaptıkları çalışmada, hem öğrenci hem de öğretmenler ağırlıklı olarak çözümün kaynağını öğretmenler olarak görmüşlerdir. Araştırmada en fazla atıf alan tema "derste farklı yöntemler kullanmama"dır. Bu temaya ilişkin olarak Akan (2001) ilköğretim 1. kademesinde matematik öğretiminde karşılaşılan sorunları betimlemeye çalışan araştırmasında, öğretmenlerin derste kullanabilecekleri yöntem ve teknikler konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ve uygulamada yetersiz kaldıklarını belirtmiştir. Mevcut çalışmanın; konuları günlük hayatla ilişkilendirememe, tekrar-takip eksikliği, yeterli örneklendirmeyi yapamama temalarını destekler biçimde çalışmalara literatürde rastlanmamıştır. Mevcut çalışmanın bu anlamda literatüre farklı bir boyutta katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın kapsamı genişletilerek matematik dersinde yaşanan sorunların tespiti açısından ilköğretim kademesinin diğer sınıf düzeylerinde de benzer bir çalışma yapılabilir. İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersinde yaşanan sorunlara ilişkin başka bir araştırmada öğrencilerin, velilerin ve okul yöneticilerinin de görüşlerine başvurulabilir. İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersinde yaşanan sorunlara sebep olan engellerin tespiti ve nasıl ortadan kaldırılacağını konu edinen bilimsel araştırmalar yapılabilir. Öğretmenlerin görüşleri esas alınarak ilköğretim 1. ve 2. sınıflarda matematik dersinde yaşanan sorunların öğrenci kazanımları açısından yararları konulu araştırmalar yapılabilir. İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik dersinde yaşanan sorunların tespit edilmesi amacıyla yapılacak değerlendirme etkinliklerinde kullanılmak üzere ölçek geliştirilebilir.

Araştırma Covid-19 pandemisi sürecine denk geldiği için pandemi sürecinden eğitim-öğretim ortamı 1. ve 2. sınıf düzeyinde etkilenmemiş öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda 2020-2021 eğitim-öğretim yılında 4. sınıfları okutan öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Bu nedenle çalışmanın farklı sınıf düzeylerinde de gerçekleştirilip sonuçlarının karşılaştırılması önerilmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler Covid-19 pandemisinin etkilerinden olsa gerek yüz yüze görüşmelere fazla sıcak bakmamış ve çalışmanın uzaktan yöntemlerle yapılmasında ısrarcı olmuşlardır. Bu kapsamda daha teşvik edici yöntem ya da yaklaşımlarla çalışmaya benzer çalışmalar pandemi sürecinden sonra da gerçekleştirilebilir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin birçoğu, zaman kaybına sebep olduğu ve teneffüs vakitlerinin ellerinden alındığı düşüncesiyle araştırmaya katılmaya fazla heves göstermemişlerdir fakat araştırmacının araştırmanın öneminden bahsetmesi sonucunda gerekli tedbirler alınarak çalışmanın verimli bir şekilde gerçekleşmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda buna benzer çalışmalar yapılırken; katılımcıların süreç sonunda edinecekleri kazanımlar ayrıntılı olarak verilerek bu gibi teşvik edici yönü kuvvetli olacak birtakım tedbirlerle araştırmalar gerçekleştirilebilir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (3), 2262-2285.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (3), 2262-2285.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Kaynakça

- Akan, F. (2001). *İlköğretim matematik öğretiminde karşılaşılan sorunlar (Afyon ili Dazkırı ilçesinde bir araştırma)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Akça, B. (2014). *İlkokul birinci sınıf öğretim programına yönelik öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Altun, Y., 2016. Ortaöğretim matematik öğretiminde geleneksel öğretim ile etkinlik temelli öğretim yöntemlerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 4(27). 466-485.
- Aydın, B. (2020). *Eğitim Psikolojisi*. (4. Baskı). Pegem Akademi.
- Baykul, Y. (2014). *İlköğretimde matematik öğretimi*. (7. Baskı). Pegem Akademi.
- Boyras, H., ve Güçlü, M. (2018). Ortaokul matematik uygulamaları dersinde karşılaşılan zorluklar (Kayseri ili örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 11(55).
- Bulut, M. (2007), Curriculum reform in Turkey: A case of primary school mathematics curriculum, *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 3(3). 203-212.
- Burns, R.B. and Lash, A.A. (1988). Nine seventh-grade teacher's knowledge and planning of problem-solving instruction. *The Elementary School Journal*, 88(4). 369-386.
- Bush, W. (2002). *Culture and Mathematics: An Overview of the Literature with a View to Rural Context*. Athens, OH: Appalachian Collaborative Center for Learning, Assessment, and Instruction in Mathematics.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (21.baskı). Pegem A Yayıncılık.
- Çakıroğlu, Ü., Güven, B., & Akkan, Y. (2008). Matematik öğretmenlerinin matematik eğitiminde bilgisayar kullanımına yönelik inançlarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 35. 38-52.
- Çetin, D. (2010). *İlköğretim 1. sınıf matematik programına yönelik öğretmen görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Dağdelen, S.ve Ünal, M. (2017). Matematik öğrenim ve öğretim sürecinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1). 483-510.
- Garan, Ö. (2005). *Kırsal kesimdeki sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde karşılaştıkları sorunlar*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Gezgin, İ. ve Bal, A., P. (2021). İlkokul 1. sınıf matematik dersi öğretim programının uygulanma sürecinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 20(77). 18-3.
- Gönül, İ. (2019). *Birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmenlerin uygulamada karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Gözen, Ş. (2001). *Matematik ve Öğretimi* (1. Basım). Evrim Bilim Dizisi.
- Hacısalıhoğlu, H., Mirasyedioğlu, Ş ve Akpınar, A. (2004). *İlköğretim 6-8 Matematik Öğretimi "Matematikte İşbirliğine Dayalı Yapılandırmacı Öğrenme ve Öğretme* (1. Baskı). Asil Yayın Dağıtım.
- Kaplan, İ. (2017). *5. sınıf öğrencilerinin karşılaştığı problemlerin paydaş görüşlerine göre incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Kara, A. ve Özkan, S. (2016). *Ortaokul 5. Sınıf Matematik Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar*. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 15(57).
- Kılınc, M., B. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin birinci sınıf matematik öğretim programına ilişkin görüşlerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- MEB, (2005). *İlköğretim (1-5. Sınıflar) Matematik Dersi Öğretim Programı*. Ankara.
- MEB, (2018). *İlköğretim (1-8. Sınıflar) Matematik Dersi Öğretim Programı*. Ankara.
- Öksüz, C. (2015). İlkokul matematik programını değerlendirme ölçeği. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(37), 21-33.
- Papanastasiou, E. (2002). Factors that Differentiate Mathematics Students in Cyprus. *Educational Research and Evaluation*, 8(1). 129-146.

Önver, M. & Duruhan, K. (2024). İlkokul 1. ve 2. sınıflarda matematik öğretiminde yaşanan sorunların öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2262-2285.
DOI. 10.51460/baebd.1511617

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (3), 2262-2285.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (3), 2262-2285.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Pesen, C. (2008). *Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımına Göre Matematik Öğretimi* (4. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Soycan, S. B. (2006), *2005 yılı ilköğretim 5.sınıf matematik programının değerlendirilmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Susuwele-Banda, W. J. (2005), Classroom assessment in Malawi: Teachers' perceptions and practices in mathematics (Doctoral *dissertation*. Blackburg Virginia Polytechnic Institute, 2005). *Dissertation Abstracts International*.
- Tatar, E. ve Dikici, R. (2008). Matematik Eğitiminde Öğrenme Güçlükleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 5(9).
- Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (12. Baskı). Seçkin Yayınevi.
- Yılmaz, T. (2006), *Yenilenen 5. sınıf matematik programı hakkında öğretmen görüşleri (Sakarya ili örneği)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.